

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ : Χρονικά, ὑπὸ Μ. Μητσάκη. — Ποιήσις, Πρὸς Ζωγράφον, ὑπὸ Γ. Μιστριώτη. — Βαρύχειος ὕμνος. Κοινωνικὴ εἰκὼν. — Ἰὴν Τουρτζήν. Ὁ πρῶτος ἔτος (συν.) μεταρρασίς Π. Ι. Φ. — Εἰκὼν. Γεώργιος Μιστριώτης. Πομπόλυγες. Ναὸς Οὐεστράινστερ. — Ἐπιστημονικά. — Νεώτερα. — Εὐτράπελα. — Στιγματὶ τέρφως. — Γράμματα. — Ποιητικὸς ἄγιος «Ἀττικῶ Μουσείου».

ΕΙΚΟΝΕΣ : Γ. Μιστριώτης, ὁ νέος Πρῶτος τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου. — Πομπόλυγες. — Καλλιγραφία, εἰκὼν Γ. Μάξ. — Ναὸς Οὐεστράινστερ, ὁ ἀρχαιότερος καὶ ἀνοικτότερος τῆς Ἀγγλίας.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐν τῶν μᾶλλον ἀναποφεύκτων καὶ ἐπιτακτικῶν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις συναισθημάτων εἶνε ὀνύθως καὶ ἡ περιεργος ἀνάγκη ἢν ὑφίστανται οὗτοι, ὅταν ὑπερεκχειρίζη ἐντὸς τῶν στέρωνων τῶν ἡ λύπη ἢ ἡ εὐθυμία, ἡ ἀγανάκτησις ἢ ἡ ἀγαλλίασις, ἢ ἄλλο τι παραπλήσιον πάθος, ἢ ἀνακουφίζουσαν αὐτὴν κατὰ τὸ δυνάτων διὰ τοῦ πρὸς ἀλλήλους περιούτων λόγου, ὅστις φαίνεται ν' ἀφαιρῆ ἀπὸ τοῦ κατόχου τῶν μέρος τοῦ ὑπερβάλλοντος βάρους, μεταδιάζων αὐτὸ εἰς τοὺς ὁμοίους τῶν. Τὴν τακτικὴν ταύτην ἐσκεψθῆν καὶ ἐγὼ νὰ ἀκολουθῶ, μολονότι ἀμυβιάλλω περὶ τῆς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀποτελεσματικότητός της, βασιανζόμενος τὰς ἡμέρας αὐτὰς ὑπὸ τοῦ ὑπερβάλλοντος τῆς ἐνσκυψάσεως ἐπὶ τῶν Ἀθηνῶν ζέσσης. Ἐν τινι τῶν προηγουμένων χρονικῶν δὲς ὠμίησα ἦδη ἂν δὲν ἀπατώμαι ἀκροθιγῶς περὶ αὐτῆς. Ἀλλὰ σήμερον πολὺ βραιωτέραν αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ σὰς ὁμιλήσω ἐκ νέου καὶ νὰ σὰς ἐρωτήσω τί σκέπτεσθε ἄραγε δι' αὐτήν. Διότι, μολονότι μεταξὺ τῶν ἰδιοτήτων της ἐκ τῶν πρώτων εἶνε καὶ τὸ νὰ παραλύῃ πᾶσαν σκέψιν, ἐν τούτοις ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοὶ ἀκριβῶς κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς, καθ' ἃς κατέστη αὐτὸ τοῦτο ἀνυπόφορος, ἦρχισα νὰ σκέπτομαι ποῦ μέλλομεν τῇ ἀληθείᾳ νὰ φθάσωμεν μετὰ τὴν μεταβολὴν τῶν ἀτμοσφαιρικῶν πραγμάτων, ἥτις φαίνεται νὰ ἐτελέσθη ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἐν τῇ ἡμετέρῃ χώρᾳ. Πράγματι, ἂν ἀνατρέξετε εἰς τὴν πρώτην τυχοῦσαν γεωγραφίαν θὰ εὔρετε ἀναγραφόμενον μεταξὺ τῶν ἄλλων χαρακτηριστικῶν τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ὑπὸ κλιματολογικὴν ἐποχὴν ἀνήκει εἰς τὴν εὐκρατον ζώνην. Ἀλλ' ὁ παραμείνας ἔστω καὶ μίαν μόνην ἡμέραν κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα ἐν Ἀθίνας θὰ ἐβεβαιώθῃ ὅτι ἐν τῇ πραγματικότητι ἀνήκουσι κατὰ πάντα εἰς τὴν κατεψυγμένν, ὁ διατρίδων δὲ νῦν ἐν αὐταῖς θὰ ἡδύνατο καὶ μετὰ τὰς δύο του χεῖρας νὰ ὑπογράψῃ ὅτι ἀνήκουν εἰς τὴν διακεκαυμένν. Προφανῶς, ἂν κρίνωμεν ἐκ τῶν κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους συμβαινόντων, ὁ τόπος ἡμῶν ὑπῆρχεν ὑπὸ κλιματολογικοῦ ὅρου ὀλων νέους, ὧν ἢ τε ἄμεδος ἐκδύλωσις καὶ ἢ ἔμμεδος ἐπὶ τῆς ἐν γένει ζωῆς τῆς χώρας ἐπίδρασις εἶνε αὐτόφωρος. Τῆς ἐξετάσεως τῶν αἰτίων τοῦ γεγονότος ἢ μελέτη θὰ ἦγεν ἡμᾶς μακράν· οὐδεὶς ὅμως πιστεύω θὰ ἡδύνατο ν' ἀρνῆθῃ ὅτι ἡ διαίρεσις, ἢ προδιήλωσ γενομένη ἀφ' ἱκανοῦ, τοῦ ἀθηναϊκοῦ ἔτους εἰς δύο μόνας ἐποχάς, τὸ θέρος καὶ τὸν χειμῶνα, καὶ αἱ τοιαῦται ἀνάγει, ὅποιαι κατεδείχθησαν ἐφέτος ἰδίως, διαθέσεις ἀμ-

φοτέρων κατὰ τῶν οἰκούντων τὴν χώραν εἶνε ἀξία πάσης προσοχῆς καὶ πρέπει νὰ ἐπιστάσω διὰ τὴν ταχεῖαν μέριμναν τῶν ἀρμοδίων πρὸς βελτιώσιν τῆς καταστάσεως. Ἄν ἡ ἐπικρατήσασα προπολλοῦ ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ θεωρία ὅτι τὸ κλίμα εἶνε ἴσως ὁ κυριώτερος παράγων τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ζωῆς ἐν γένει ἐνός λαοῦ εἶνε ἀληθῆς, ἀναμφιδόλως πολὺ ὀλίγα θὰ ἡδύνατο τις ν' ἀναμένη ἐκ λαοῦ παρὰ τῷ ὀποίῳ, κατὰ τὴν τροπὴν ἢν φαίνονται λαμβάνοντα τὰ πράγματα, τὸν μὲν χειμῶνα πᾶσα ζωὴ εἶνε σχεδὸν ἀδύνατος ὡς ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ ψύχους, τὸ δὲ θέρος πᾶσα ἐργασία ἢ κίνησις δυσχερεστάτη ὡς ἐκ τοῦ ἀφορήτου καύσανος, ἀνοιξίς δὲ καὶ φθινόπωρον δὲν ὑπάρχει. Διὰ τοῦτο, ἀντὶ πάσης ἄλλης περὶ μεταβολῆς πολιτικῶν ἢ κοινωνικῶν ἢ ὀποινωδῆποτε τοιούτων νόμων τοῦ παρ' ἡμῶν βίου συζητήσεως καὶ αἰτιώσεως, λογικώτερον καὶ χρησιμώτερον πολὺ καὶ ριζικῆς ὠφελείας πρόξενον θὴ ἐνόμιζα ἐγὼ τὴν περὶ ἐσπευσμένης μεταβολῆς τῶν ἀτμοσφαιρικῶν νόμων ὑφ' οὗς βιοῦμεν σκέψιν, πρακτικώτατον δὲ καὶ ἐθνωφελέστατον θὰ ἔκρινα τὸν κυβερνήτην ἐκεῖνον, ὅστις θ' ἀπετόλμα νὰ παρουσιάζετο πρὸ τοῦ νομοθετικοῦ σώματος φέρων πρὸς ψήφισιν νομοσχέδιον «Περὶ Ἀέρων καὶ Ὑδάτων».

Δυστυχῶς, ἐπεισθὴν ἦδη ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἐλάχιστα πρέπει ν' ἀναμένη τις ἐκ τῶν ἐπισήμων ἀρχῶν περὶ τῶν τοιούτων. Τὸ πείραμα ἔκαμα πρὸ τινῶν ἐτῶν ἐν τῇ ὀραίᾳ Κερκύρα καὶ ἐκτοσε ἀπεγοπεύθην βαθέως. Διατρίδων τότε ἐπὶ χρόνον τινὰ ἐν τῇ εὐθαλεῖ νήσῳ, παρετήρησα ὅτι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖσε διαμονῆς μου ἐβρεχεν ἀενάως ἐν αὐτῇ, ἐπληροφροῆθην δὲ παρὰ τῶν κατοίκων ὅτι καὶ δύο καὶ τρεῖς μῆνας ἂν ἔμενα θὰ μοῦ ἦτο ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ ἐξέλθω ἀνεὺ ὀμβρέλλας εἰς τοὺς δρόμους, διότι κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ ἔτους τοιαῦτη εἶνε ἡ ἐκεῖ κατάστασις, ὅπερ οὐδαμῶς εὐχάριστον. Συνεπεῖα τούτου, προσκλήθεισ ποτε εἰς ἐπισήμῳν τι γεῦμα καὶ ἀφίχθεις, μολονότι ὀδηγήθην ἐντὸς ἀμάξης κλεισθῆς καὶ ἠναγκάσθην εἰς ἐπίμετρον — μαρτύρομαι τοὺς θεοὺς — καὶ ἐντὸς αὐτῆς ἀκόμη νὰ ἀνοιξῶ τὴν ὀμβρέλλαν μου, ὅλων διὰδροχῶς εἰς αὐτὸ, ἔκρινα καλὸν νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν παριστάμενον δῆμαρχον ὅτι ἐν τῶν πρωτίστων καθηκόντων τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς Κερκύρας ἐνόμιζα ὅτι ἦτο ἴσως καὶ ἡ φροντίς περὶ μεταβολῆς τοῦ οὐρανοῦ της. Πνευματώδέστατος κερκυραῖος ὑπουργός, χρηματίας καὶ πρῶν δῆμαρχος Κερκύρας, καὶ παριστάμενος καὶ οὗτος εἰς τὸ γεῦμα, ἀνέλαβε νὰ μοῦ ἀπαντήσῃ ἐκ μέρους τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς καὶ μετὰ διεβεβαίωσεν ὅτι αὐτὴ ἦτο διατεθειμένη νὰ πράξῃ πρὸς τοῦτο πᾶν τὸ δυνατόν, ἀρκεῖ νὰ τῇ παρῆχα τὴν συνδρομὴν μου. Αὐτοστιγμῆ ἐσπευσά ἐννοεῖται νὰ τεθῶ εἰς τὴν διάθεσιν της, παρακαλῶν αὐτὴν νὰ με χρησιμοποῖσῃ ὅπως ἤθελεν. Ἐν τούτοις, ματαιῶς ἀνέμεινα ἀπὸ τότε νὰ δεχθῶ τὴν πρόσκλησιν ὅπως ἀναλάβω τὸ ἀνῆκόν

μοι μέρος τοῦ ἔργου, οὐδὲ ἤκουσα ἢ δημοτικὴ ἀρχὴ τῆς ἀγαπητῆς νήσου νὰ προέβῃ εἰς οἰονδήποτε ἄλλο σχετικὸν διάδημα.

Ἡ χολέρα! Ἐνθυμεῖσθε τὸν τρομόν ὃν προῦξενεῖ ἄλλοτε εἰς ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ μόνον τὸ ὄνομα τῆς φοβερᾶς νόσου; Ἐνθυμεῖσθε πῶς μόλις ἤκουετο ὅτι ἐπλησίαζε κἂν πρὸς τὴν Εὐρώπην ἢ ἀπαισία ταξιδιωτῆς, ἢς ἡ Ἀσία ἐφαίνετο τέως ὁ κλῆρος, κυβερνήσεις καὶ λαοὶ ἔκρουον τὸν κῶδωνα τοῦ κινδύνου καὶ ἐφροκίων ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ τὴν ἀποφύγωσιν; Ἐνθυμεῖσθε τὰς περὶ αὐτῆς τραγικὰς σελίδας τοῦ «Περιπλανωμένου Ἰουδαίου», τοῦ Σίνη καὶ δὲν ἐσυνειθίσατε νὰ τὴν θεωρῆτε ὡς τὸ ὑπερτατον μορμολύκειον κατὰ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου;... Αἱ λοιπὸν! Ὅσοι ἀνετράφητε καὶ συνειθίσατε μετὰ τὰ συναισθήματα ταῦτα, καιρὸς εἶνε πλέον νὰ τὰ ἀποβάλετε. Ὅλα ἐξηυτελείσθησαν εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, καὶ αὐτὴ ἡ χολέρα! Οἱ Πομερανοὶ, κατὰ τὸν ἐκπεσόντα μέγαν ὀμφυλὸν τῶν, μόνον τὸν Θεὸν φοβοῦνται ἄλλα καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἄλλοι Εὐρωπαῖοι θὰ παύσων βέβαια λίαν προσεχῶς νὰ φοβοῦνται καὶ αὐτόν, ἀφοῦ δὲν φοβοῦνται πλέον οὔτε τὴν χολέραν, ἥτις εἶνε ἡ μᾶστιξ τοῦ Θεοῦ, ὅπως ὁ Ἀττίλας. Προπολλοῦ ἡ χολέρα εὐρίσκεται ἐν Εὐρώπῃ, ξεναγεῖται ἐν Ἰσπανίᾳ, προσέβαλε τὰς κυριώτερας πόλεις της, εἶνε εἰς τὰ πρόθυρα τῶν πολυανθρωποτέρων κρατῶν της, καὶ ἐν τούτοις ἢ ἐπ' αὐτῇ συγκίνησις εἶνε ἐλαχίστη. Κανεὶς σχεδὸν δὲν ἐπρόσεξεν εἰς τὴν ἐμφάνισιν της, κανεὶς δὲν εἰδείξε τὰ καθιερωμένα σημεῖα τρομού, μετὰ περιφρονητικῆς σχεδὸν ἀδιαφορίας πάντες ὑπεδέχθησαν τὸ ἀκουσμα. Οἱ μᾶλλον ἀπειλούμενοι λαοὶ μόλις ἀπεφάσιον νὰ ἐπιβάλουν ἀπλῆν ἐπιτηρητικὴν κάθαρσιν εἰς τὰς ἐξ Ἰσπανίας προελεύσεις. Καὶ τοῦτο ἅμα διεδόθη ἰδίως ὅτι εἰσέβαλε καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἀλλὰ τὸ ἰδικόν μας ἱατροσυνέδριον, μὴ γνωρίζον τί θὰ εἰπῆ φόβος, ὅπως ὁ Βαγιάρδος, οὔτε εἰς αὐτὸ τὸ προφυλακτικὸν μέτρον ἠξίωσε νὰ καταφύγῃ, ἰσχυρίζόμενον ὅτι δὲν εἶχεν ἐπισήμους εἰδοποιήσεις περὶ τῆς ἐμφανισέως της παρὰ τῶν ἐν Ἰσπανίᾳ προξένων. Εὐελπιζόμεθα ὅτι λίαν προσεχῶς θὰ λάβῃ τὴν τιμὴν νὰ τῷ κάμῃ τὴν περὶ τούτου ἐπίσημον εἰδοποιήσιν αὐτοπροσώπως αὐτὴ αὐτὴ ἢ περιοδεύουσα Μεγαλειότης, ἀπαλλάττουσα αὐτὸ ἐν τῇ ἐγνωσμένῃ εὐμενεῖᾳ της τοῦ κόπου νὰ ἀναμένη τὸ ταχυδρομεῖον.

Σπουδαιότατον γεγονός ἀνῆγγειλεν ἐσχάτως ἡ «Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς», τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ὀστέων τῶν Μαραθωνομάχων. Ὁ τύμβος, ἐν ᾧ ἔκειντο τὰ ὀστᾶ ταῦτα, εἶχε πολλὰκις ἐξερευνηθῆ καὶ ἄλλοτε, δὲν εἶχον ὅμως ἀνακαλυφθῆ τὰ ἐν αὐτῷ. Ἐσχάτως ὅμως νεωτέρας ἐξερευνήσεως γενομένης, ἤχθησαν εἰς φῶς καὶ ἐβεβαιώθη ἡ ταυτότης τῶν. Τοῦ περιεργου τούτου φαυνομένου τὴν ἐξήγησιν ἀναζητήσαντες ἐπὶ πολὺ, εὔρομεν ὅτι οἱ Μαραθωνομάχοι προῦτιμων τέως νὰ μέ-